

A Lánchidat átadtuk a forgalomnak...

Írta: Vásárhelyi Ferenc

Egyszerű, szürke szavak, szinte úgy hangzanak, mint egy kommuniké. A Lánchíd elkészült, a Lánchíd megnyílt és átadtuk a forgalomnak. Pedig e szavak mögött történelmi távlatok nyílnak, a magyar élet csodálatos perspektívája. Elkészült a Lánchíd, de hogyan és mennyi munkával, megnyílt a Lánchíd, de alkotóinak mennyi álmatlan éjszakája, belső vívódása, lendülete és forró verejtéke árán, attól a pillanattól kezdve, hogy a bűvarok lemerültek a víz fenekére és a nyomorultul felrobbantott híd roncsait kezdték kutatni...

Valóban felejthetetlen a ragyogó kép, régi történelmi festmények színeinek keveréke: 1949 november 20-án a Lánchíd pesti hídfőjénél felépített dísztribün, köröskörül a zászlóerdő, amelyből tündöklően emelkedik ki a százéves születésnapján újjászületett Híd. Ezen a napon végtelen öröm kovácsolta nagy-szerű egységbe ezt a nemzetet, amely egyik legdrágább kincsét siratta a Lánchíd elvesztésekor. Valljuk meg őszintén: sokan nem hitték, hogy alig két esztendő leforgása alatt újjáépül a mi legszebb hídunk, mint ahogy demokráciánk ellenségei kételkedtek akkor is, amikor a Margithídnak a mult esztendő Szent István napjára való befejezését hirdette meg Gerő Ernő, a mi nagy hídepítő miniszterünk.

A magyar közlekedési miniszter, Bebrics Lajos elmondotta hídavató beszédében, hogyan teremtették újjá a megtépetten vízbe-csüngő láncsorokat, miképpen gyógyították be a pillérek tátongó sebeit, amelyeket a lövedékek és kiszakított láncok ütöttek rajtuk. A népi demokrácia a kiváló mérnökök és szakképzett munkások ezreit adta az újjáépítésnek erre a szakaszára is, akik páratlan odadaással fogtak a súlyos munkához. A magyar technika legnemesebb tradícióját egyesítették a modern műszaki elgondolásokkal. Így történelmet írtak, hogy egy hidépítést — üzemnek nyilvánított a Szakszervezeti Tanács, egy csodálatos építőmunkát, amelynek irányítói: Széchy Károly főmérnök, a magyar hidépítés nagy tudósa, továbbá Palotás, Korda, Miklós, Csávoly, Méhes, Sávós és Fábán mérnökök, Szegeő, Kun, Csurgó, Szakál, Kovács és Bené csoportvezetők és összes munkásai mellére a hálás elismerés legszebb medálliját tűzte — a magyar nép.

S a zúgó, ünneplő sokaság mögött, a Lánchídtól nem messze, ott állt meghúzódva, kissé talán irigykedve, de mégis csöndes örömmel és boldogsággal teli, a — Kossuth-híd. Emlékeznünk még valamennyien, 1946 januárjában, dermesztő hidegben, hóviharakban, borzalmas megpróbáltatások között egyetlen hídunk sem volt Pest és Buda között. A jégzajlás már megindult és vadul

csapkodta az épülő Kossuth-híd pilléreit. Elszánt, kétségbeesett küzdelem folyt, a mi ifjú demokráciánk első nagy erőpróbája: január 15-re készen kellett lennie a hídnak, mert különben kettészakadt volna teljesen ez a város és Buda a legnagyobb nélkülözés és nyomorúság elé tekintett...

A magyar munkásosztály ekkor is bizonyosságát adta annak, hogy méltó ennek a nemzetnek a vezetésére. A vad hidegben szinte odafagyott a munkás keze a jeges vastraverzekhez s a kalapács mégse hullt ki belőle. S amikor az utolsó ívet beemelték, hol itt, hol ott tünt fel közöttük a hófúvásban, fölgyűrt gallérral, fekete kucsmában — Gerő... Aki átölelte a halálos munka győztesét és az egész magyar nép nevében szorította meg a kezét. Istenem, micsoda túláradó öröm hömpölygött át a Dunán, amikor végre megnyílt az első állandó híd, amelynek karfáját, tartó vasoszlopait végtelen szeretettel simogatták az emberek, amikor először mentek át a Kossuth-hídon.

Azóta egyik győzelmet a másik után aratta a mi dolgozó népünk s annak lelke, büszksége: a magyar munkásosztály. Újjáépült a Szabadsághíd, a Margithid szebb és nagyobb lett, mint azelőtt, a Kossuth-híd mentesült a nagy megterheléstől, amelyet remekül viselt. Kisebb lett a forgalom, kevesebb a gyalogjáró, de még mindig komoly, nagy feladatokat bízta rá, néhány autbuszjárat, sok gépkocsi a Belváros, a Krisztina felől... A parlament előtt még mindig zúgott a Kossuth-híd élete, erősen, izmosan állt a híd, centiméterekre sem hajlott meg a nagy terhek alatt, kitartott becsülettel a legnehezebb időkben...

A régi hívek egyre-másra maradoztak el, a Kossuth-híd kezdett kissé egyedül maradni. S most, amikor a Lánchíd is megnyílt, úgy állt ott elhagyottan, mint egy öreg Hamupipőke gyönyörű testvére esküvőjén... A derék híd ott állt némán a parlament előtt, az údvivalgást elvitte hozzá a gyönyörű novemberi napsütésben játszó enyhe szél. Az autbuszok is hűtlenné lettek, a szép gépkocsik mind a Lánchídon robogtak át.

...Sunt lacrimae rerum...

Jó híd, derék híd ez a mi Kossuth-hídunk, nagyon kell szeretnünk őt, mert igen nagy szolgálatot tett nekünk. És szimbólum is ez a híd: a mi népünk és munkásságunk csodálatos életerejének szimbóluma. Volt egy hatalmas, szuggesztív erő, amely össze tudta fogni ennek a nemzetnek széthulló energiáit, amely felfokozta az újjáépítés lendületét és olyan csodálatos eredményeket hozott ki e nép

munkaképességéből és életakaratóból, aminőre történelme során alig volt példa. Ez a szuggesztív erő a magyar nép bölcs tanítójának és vezetőjének: Rákosi Mátyásnak a szívéből áradt szét ebben az országban. Ez az erő teremtette meg azt a páratlan egységet, ami nélkül soha nem juthatunk volna el a fejlődésnek erre a fokára, újjáépítésünknek valóban nagyszerű és az egész világ által elismert eredményeihez.

Amde nemcsak az ország rekonstrukciója s a mi népi demokráciánk rendkívüli vívmányai, gazdasági életünk stabilizációjának megteremtése, hároméves tervünk nagyszerű megvalósítása és mindaz, ami ehhez a munkához kapcsolódik, — nemcsak az egész egyetemes nagy koncepció áll a maga tökéletes valóságában az egész világ közvéleménye előtt. Most, amikor a nagy Sztálin 70 esztendő születésnapjának megünneplésére készül ez a nép, most tanubizonyosságot tesz amellett, hogy a maga hitének erejével meg is akarja valósítani vezérének koncepcióját. Elkészült az egyik híd, következik a másik, a Lánchíd után az Árpád-híd, amely egy esztendő múlva már szintén átfogja a Dunát, a hároméves terv diadalmas befejezését követi az ötéves terv indulása, a nagy gyári munkaversenyek mellett kialakulnak az egyéni versenyek, a munkának valami olyan hihetetlen dinamikája, amiről régebben álmodni sem mertünk.

Nincs megállás egy pillanatra sem. A fejlődés roppant irama elkapja minden dolgozókat. Itt most mindenki előtt csak a végső cél lebeg: egy boldog, virágzó szocialista állam felépítése.

Egyik színházunk most egy munkásdarabot játszik: »A hétköznapi hősek« címmel A Martin-kemence izzó alakjai járnak-kelnek a színpadon és többet, mindig többet akarnak termelni. A munkásigazgató lázasan töri a fejét: hogyan lehetne a kemencében 30 tonna helyett 35 tonna vasat olvasztani. A munkáságtól idegen főmérnök akarja elhárítani és megakadályozni az újítást, hogy itt csak a számokról van szó, 110%, 120%, — emelni a normát ennyi vagy annyi százalékkal, számok ezek csupán, amelyek nem jelennek semmit. S ekkor a munkásigazgató csöndesen ezt mondja:

— Számok, igen, számok. De tudja maga azt, hogy mit jelentenek ezek a számok — minekünk? Acélt jelentenek. És munkát és új gyárakat, ruhát jelentenek és traktort. Kenyeret és könyvet. Ezek a számok.

S a Martin-kemencéből pirosan csap ki a láng. Sikerült a harmincöt tonna, mert — sikerülnie kellett. A mi munkásaink akarták így: ezért sikerült.